

***Der Rosenkavalier*—Richard Strauss**

opera in drie bedrijven

muziek: Richard Strauss

libretto: Hugo von Hoffmannsthal, naar Louvet de Couvrai en Molière

première: Dresden—26 januari 1911

Chassé Theater: do 25 nov—19.30 uur—Finntaxzaal

voorbespreking door operakenner Joke Veltman 18.45 uur—Euretofoyer

protagonisten

'Rosenkavalier' Octavian

Feldmarschallin Fürstin Lerchenau, de minnares van Octavian

Baron Ochs auf Lerchenau

Herr von Faninal, de vader van Sophie

Sophie, de toekomstige bruid van Baron Och

Synopsis

Onderstaande synopsis is gebaseerd op de verhaallijn zoals componist en tekstschrijver(s) die oorspronkelijk voor ogen hadden. Een en ander kan dus verloren gaan of wijzigen vanwege een eigentijdse visie van de regisseur.

Der Rosenkavalier wordt in het Duits gezongen en in het Nederlands boventiteld

achtergrond

Na de wereldpremière van *Elektra* heeft Richard Strauss aangekondigd de volgende keer een Mozart-opera te zullen schrijven. Hij voegde de daad bij het woord en componeerde *Der Rosenkavalier* in de geest van een vrolijke maar ook serieuze opera buffa die door de heerlijke (dans)melodieën het Wenen van begin twintigste eeuw betoverde. Strauss werkte twee jaar intensief samen met Von Hoffmannsthal. De opera was bij de allereerste uitvoering al een groot succes.

inhoud

Na één van de prachtigste ouvertures in de operageschiedenis gaat het doek open en is de slaapkamer van de Marschallin te zien, waar zij en de jonge Octavian met elkaar naar bed zijn geweest. Baron Ochs komt onaangekondigd de kamer binnen. Octavian kan nog juist op tijd ontsnappen, verkleed als een meisje. Onbedoeld wekt hij erotische gevoelens op de Baron. Ochs staat op het punt om te trouwen met Sophie en vraagt de Marschallin een kavalier te vragen om zijn aanstaande bruid als verlovingsgeschenk een zilveren roos aan te bieden. De Marschallin stelt Octavian voor als de Rosenkavalier. Octavian brengt, ditmaal niet verkleed, het hoofd van Sophie op hol. Bij de overhandiging van de roos springt er een vonk over en dan beginnen de verwickelingen pas echt, waarna de Marschallin genereus en met pijn in het hart afscheid neemt van Octavian.

eerste bedrijf

's Morgensvroeg in de slaapkamer van de Marschallin. De jonge Octavian en de Marschallin maken zich met moeite los uit hun omarming als ze onzacht worden gestoord door onverwacht bezoek. Het is Baron Ochs van het platteland en hij zoekt een huwelijksbemiddelaar, want hij wil een jong en rijk meisje trouwen. Octavian heeft zich verkleed als de kamenierster Mariandl en wordt meteen opgemerkt door de Baron. De Marschallin stuurt Octavian als huwelijksbemiddelaar op pad. Dan is de ochtendreceptie bij de Marschallin, er komen erg veel mensen. Als de grote drukte voorbij is, blijft de Marschallin alleen. Deze ochtend voelt ze de vergankelijkheid van al het aardse en ze relateert dat aan haar leven en de liefde. Octavian kan haar niet begrijpen.

tweede bedrijf

In huize Faninal wordt de Rosenkavalier verwacht. Octavian overhandigt de zilveren roos en wordt door Sophies schoonheid overweldigd. Het ruwe gedrag van de Baron stoot Sophie af, ze voelt zich aangetrokken tot Octavian en zoekt steun bij hem. Hij komt voor haar op en er ontstaat een duel. Faninal wijst Octavian de deur en beveelt zijn dochter met de Baron te trouwen. Dan krijgt Ochs van Mariandl een uitnodiging voor een rendez-vous. Octavian heeft deze list verzonnen om Sophie te helpen. Ochs trapt in de val en neemt de uitnodiging aan; hij droomt zelfs al (bij de klank van een wals) van nieuwe liefdesavonturen.

derde bedrijf

In een herberg wordt het rendez-vous voorbereid. Octavian verschijnt, verkleed als Mariandl, en hij heeft moeite om Ochs op afstand te houden, zodat hij zich niet verraadt. Hij heeft stiekem Faninal laten komen, zodat de vader van de bruid de bruidegom op heterdaad kan betrappen. Bovendien wordt er nog een kleine komedie opgevoerd: de intrigante, Annina, die altijd overal toe bereid is, beschuldigt de Baron van bigamie en hij moet ook worden gearresteerd omdat hij de onschuldige Mariandl probeert te verleiden. Ochs geeft zich over. Faninal ziet in hoe verachtelijk de Baron is en zegt het huwelijk af. Als de Marschallin op het toneel verschijnt, doorziet ze de situatie en laat de Octavian gaan. De jonge geliefden zijn dolgelukkig.

dit seizoen nog te zien in het Chassé Theater:

vr 11 feb	20.00 uur	Stichting Internationale Operaproducties—Die Fledermaus (J. Strauss)
wo 23 mrt	20.00 uur	Stichting Internationale Operaproducties—Nabucco (G. Verdi)
do 14 apr	19.30 uur	Opera Zuid—Barbe Bleue (J. Offenbach)